

1353 2. Beh. af Lovf. om Veirøvelserne f. 1879.

1354

at overse, hvormeget eller hvor lidet skadeligt dette Forslag og dets Følger kan være med Hensyn til den nødvendige Uddannelse af Befalingsmændene og Mandstabet. Af sagkyndige Medlemmer har der jo været reist Tvivl i den Henseende. Som Bøegmand skal jeg ikke udtale nogen Mening derom, men kun i Almindelighed yttre, at jeg tror, at man bør lægge en meget stor Vægt paa de Mænds Mening og Raad i denne Retning, som vi en Gang ville lægge Ansvar paa for at føre Landets Sønnen i Kamp i den afgjørende Stund. Men der er en anden Side af Sagen, som jeg særlig skal dvæle lidt ved, nemlig den Side, som man har kaldet den finansielle Side. Det er jo, som det blev udtalt af et andet Medlem paa et andet Sted, første Gang, at en saadan større udgaende Øvelse, som her er foreslaaet, bliver foretaget midt i Sommerens og Høstens Tid. Der foreligger ikke nogen Erfaring med Hensyn til de Følger, som kunne fremkomme af en saadan større udgaende Øvelse, og jeg skal tillade mig at tro, at Ingen, selv ikke den høitærede Krigsminister, er istand til at overse, hvilke disse ere, og i hvilken Udstrækning Ødelæggelse i den Henseende kunde komme til at virke. Nu har ganske vist den ærede Minister sagt, at den udgaende Øvelse var tænkt at skulle foregaa inde i Midtjylland og ikke i de frugtbare Egne af Sjælland, og at der altsaa er Saab om, at Staden, som vil forarsages derved, kan blive mindre og lettere at erstatte. Derom skal jeg selvfølgelig ikke udtale mig, skjøndt det fra et Bøegmandsstandpunkt synes, at, naar noget frugtbart Udbytte skulde vindes af den Slags Øvelse, maa den helst foregaa i det mest kuperede Terrain og altsaa netop i de frugtbareste Egne, hvor det synes efter de Erfaringer, vi have vundet i de senere Krige, at Kampen for Alvor kan komme til at staa. Men derom skal jeg ikke udtale mig, det er en Sag, som der kan være forskellige Meninger om. Det er meget muligt, som den høitærede Krigsminister har sagt, at der kan findes Egne i Midtjylland, som have saadant kuperet Terrain, at der kan vindes en Del Erfaring ved at foretage Øvelser paa dette; men dermed er det ikke gjort. Den ærede Minister har sagt, at han betragter ikke Forskjellen som saa overmaade stor — hans Ytring kan jeg ikke ordret anføre, da hans Foredrag ikke foreligger trykt — men Meningen var, at Forskjellen ikke vilde være saa overmaade stor, enten man foretog disse Øvelser i den paatænkte Tid eller senere hen i Høsten; men der vil jeg tillade mig at være af en fuld-

stændig modsat Mening. Det er min Tro, at der ikke kan være Sammenligning mellem den Slade, som vil blive anrettet i disse to Perioder. Det kan være ubehageligt nok for en Landmand, om en Hærskning marscherer henover den nylig faaede Vintersæd; den kan ved, at der fjæres med Kanoner og at Rytterskninger fare hen derover, blive ødelagt. Men det forekommer mig alligevel, at den Slade, som derved kan opstaa, er anderledes let at overse, og at det er anderledes let at forebygge, at den bliver helt uoprettelig for Landmanden, end den Slade vil være, som lige foran Høsten vil gjøres paa det staaende Korn, ikke blot ved, at Tropperne marscherer hen derover, men ogsaa den Slade, som uopaatvølelig foranlediges paa alle de løststræmmede Kreaturer, som paa den Tid staa tørede paa Marken. Nu siger man jo rigtignok, at der gives fuld Erstatning, og det har lydt paa et andet Sted, at Grundeierne vilde være vel fornøiede dermed. Ja, det er let nok sagt; men det er ikke mig rigtig klart, hvorledes man kan give en fuldstændig retfærdig Erstatning i disse Tilfælde, hvor en Mand har faaet omtrent hele sin Høst nedtraadt; thi selv om man kan udfinde Kjerneværdien og erstatte den, vil det være langt vanskeliggere med Hensyn til Straaet. Der er flere Aar, hvor en Landmand vilde være meget stjet tjent med i Sommerens Løb at faae det Straa, han ellers kunde indjærge, betalt efter den almindelige Salgspris. Det er ikke længere tilbage end iforsjor, da havde vi et Aar, hvor det var vanskeligt, for ikke at sige umuligt at faae Fourage tilhøjs. Men selv om man kunde give saadan Erstatning, og selv om man saadan ligefrem erstatte Pengewardien af den Ødelæggelse, som nødvendigvis maa fremkomme; dersom det skulde være fuld Alvor med saadanne udgaende Øvelser, saa kan det dog ikke negtes, at det vil vække Uvillie og Harm hos de Mænd, som det gaar ud over, det kan virkelig ikke undgaaes. Den ærede 6te Landstingsmand for 9de Kred (Suel) talte forleden Dag om de Byrder, som vare paalagte de Egne, der laa nærmest Veiren, og hvor Indvarteringen skete, og det er vist med Ret, at han yttrede sig om den Uvillighed, som derved forarsagedes i disse Egne. Det er en Uvillighed, som der ganske vist maa tages Hensyn til, og som vi maa rette. Det er ogsaa Noget, som kan overses, det er Noget, som Statskassen kan, ligesom den bør, give Erstatning for. Men anderledes forholder det sig virkelig